

Közösségi Ház és Könyvtár
2133 Szódliget Szent István u. 29.
Tóthné Kovács Krisztina
kovacsris@freemail.hu
Telefon:27-504-058

Szódliget Közösségi Ház és Könyvtár

2018. júniustól 2019. júniusig terjedő, éves szakmai beszámoló

Szódliget nagyközség kulturális intézménye az 1997. évi CXL. törvény a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről 2017. évi LXVII. módosított törvényben foglaltak figyelembe vételével a kötelező feladatellátást **közösségi szintér és KSZR-ben működő nyilvános könyvtár** fenntartásával oldja meg.

2016. december 6-án az Országgyűlés elfogadta az általános közigazgatási rendtartást, amely a hatósági eljárások általános eljárásrendjét rögzíti. Az új törvényi szabályozás következtében több jogszabály is változott, köztük a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Kult. tv.).

Alaptörvényünk is rögzíti, hogy minden magyar állampolgárnak joga van a művelődéshez. A közművelődés, ahogy a Kult. tv. fogalmaz közérdek, és az ezzel kapcsolatos tevékenységek támogatása közcél. A feltételek biztosítását az állam és a helyi önkormányzatok feladatává teszi.

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. CLXXXIX. törvény 13. § (1) *bekezdés 7. pontjában* kötelező önkormányzati feladatként szerepel a kulturális szolgáltatás, különösen a nyilvános könyvtári ellátás biztosítása, filmszínház, előadó-művészeti szervezet támogatása, a kulturális örökség helyi védelme és a helyi közművelődési tevékenység támogatása.

A közösségi művelődési szakpolitika főként feladatokban és célkitűzésekben gondolkodik, nem pedig eszközöket határoz meg. Ennek fényében kerülnek meghatározásra a **közművelődési alapszolgáltatások** a Kult. tv. 76. § (3) *bekezdésében*, amit az önkormányzatok adottságaik figyelembevételével kell, hogy megszervezzenek. Alapszolgáltatásként jelenik meg a tehetséggondozás és fejlesztés feltételeinek biztosítása és a kulturális alapú gazdaságfejlesztés.

Vannak olyan kötelező alapszolgáltatások, amit minden önkormányzatnak meg kell szerveznie. Ezek közé tartozik a művelődő közösségek létrejöttének elősegítése, működésük támogatása, fejlődésük segítése, a közművelődési tevékenységek és a művelődő közösségek számára helyszín biztosítása. Ennek keretében a művelődő közösségnek rendszeres és alkalomszerű művelődési vagy közösségi tevékenysége végzésének helyszínét biztosítja, a művelődő közösség

számára bemutatkozási lehetőségeket teremt, fórumot szervez – ha az adott településen működik – a Közművelődési Kerekasztal bevonásával, a művelődő közösségek vezetőinek részvételével, ahol a művelődő közösségek megfogalmazhatják a feladatellátással kapcsolatos észrevételeiket, javasolataikat.

A további rendelkezésekben a Kult. tv. lakosságszám alapján differenciál. **1000 fő lakosságszám felett** a mindenkit érintő kötelezőkön felül **további egy alapszolgáltatást kell megszerveznie**. 5000 fő felett pedig *további kettőt* köteles az önkormányzat megszervezni.

Az önkormányzat az alapszolgáltatások folyamatos hozzáférhetősége érdekében köteles **közösségi színteret** vagy **közművelődési intézményt** biztosítani.

A törvény céljai között olvashatjuk, hogy mindenki számára biztosítani kell a **könyvtárhasználat jogát**, ezzel összefüggésben szabályozni kell a nyilvános könyvtári ellátás működését és fejlesztését. Deklarálja, hogy a könyvtári ellátás rendszerének működtetése az állam és a helyi önkormányzat feladata.

A törvénymódosítás meghatározza a nyilvános **könyvtárak alapkövetelményeit** és alapfeladatait. Előírás, hogy mindenki által használható és megközelíthető legyen, **rendelkezik kizárólagosan a könyvtári szolgáltatások céljaira alkalmas helyiséggel**, illetve rendszeresen, a felhasználók többsége számára megfelelő időpontban, ötezer fő feletti településen működő települési könyvtár esetében legalább heti 25 órában, továbbá legalább havonta két hétvégi napon tart nyitva. Fontos, hogy vezetője a könyvtárakban foglalkoztatottak képesítési követelményeire és jogviszonyára irányadó jogszabályokban meghatározott végzettséggel és szakképzettséggel rendelkezik és könyvtári szakembert alkalmaz. Az alapkövetelmények közé tartozik az is, hogy helyben nyújtott alapszolgáltatásai ingyenesek, továbbá statisztikai adatokat szolgáltat. Éves szakmai munkaterv alapján ellátja az alapfeladatokat, tevékenységéről éves szakmai beszámolót készít. Mindamellett részt vesz a kulturális alapellátás kiterjesztésében, elnevezésében feltünteti a könyvtár kifejezést.

A helyi Közösségi Ház és Könyvtár a hatályos törvény figyelembe vételével látja el feladatát.

Egyelőre még az ötezer fő alatti követelmények vonatkoznak településünkre, amit az alapszolgáltatások terén bőven túlszárnyalunk, a könyvtárral kapcsolatosan viszont a minimumot se nagyon teljesítjük, főleg négyzetméterben. A Ház továbbra is egyszemélyes intézményként, kisegítő személyzetet sem foglalkoztatva végzi munkáját. A munkatárs feladatait (részben) Munkaköri leírása tartalmazza.

A Közösségi Ház vezetőjének, mint az egyszemélyes intézmény szakalkalmazottjának feladatai:

1. A Közösségi Házában zajló kulturális élet szervezése, koordinálása.
2. A község kulturális rendezvényeinek, községi- és állami ünnepeinek Szervezésében való részvétel, kiemelten a Falunap szervezése.
3. Civil szervezetek, pártok, öntevékeny körök részére a terem biztosítása.
4. Könyvtár működtetése, kölcsönzés biztosítása.
5. Egyéb teremigények kielégítése (bérlések, rendezvények).
6. Önkormányzati tájékoztató (Hírforrás) felelős kiadói Feladatainak ellátása, évi minimum 4 példány kiadása.

7. 2016. novemberétől az intézmény és környékének takarítása (munkaköri leírásában nem szerepel, ellentételezés nélkül, jelentős túlóra terhére történik)

Működési feltételek:

A Községi Ház 2012. júliustól *közösségi szintérenként* működik. Mint azt már előző évi beszámolóban is jeleztem a Községi **Ház működését** szabályozó szabályzatokat akkor még intézményvezetőként 2010-ben elkészítettem, de azt az akkori testület, bár ők kérték, nem emelték hatályba. Az azóta történt változások, **közösségi szintérré válás sem hozott elfogadott szabályzatokat**, bár ezekkel a ház rendelkezik. A könyvtár falán, az előírásoknak megfelelően, megtalálható a *Könyvtárhasználati szabályzat*, rendelkezünk könyvtári *Gyűjtőköri szabályzattal* is 2010. óta. A ház működését szabályozó rendelkezések közül az említett SZMSZ melléklete tartalmazza többek között a *kulcsnyilvántartásról, rendezvényszervezésről és közösségi szintér használatáról* szóló szabályzatokat, *házirendet*. A hiányosságokat fokozza, hogy a 2017-ben történt törvénymódosítás és annak megjelent végrehajtási tervének megfelelően sem készültek el a módosítások a fenntartó részéről kezdve a helyi közművelődési rendelet módosításával.

Szakmailag a mellékelt táblázat kifüggesztésre került, melyben a módosítás értelmében a hét közművelődési alapszolgáltatások közül a Községi Ház, mint közösségi szintér öt pontban szervezi programjait, ami az előírások szerint egy **művelődési központ (!)** feladatellátásának felel meg. Az intézmény, az említett hiányosságok ellenére igyekszik szabályokat betartva működni.

A feladat ellátásával, 2012-től, határozatlan időre módosított, *szakmai vezetői jogkörrel felruházott szervezési előadó* lett megbízva, közalkalmazotti, heti negyven óras megbízással munkaidejének felében könyvtári másik felében közművelődési feladatokat ellátva.

A könyvtár a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszeren belül 2013. májusától a Pest Megyei Könyvtárral kötött szerződés alapján a megyei könyvtár által ellátva, mint *szolgáltató hely* működik tovább.

A szakalkalmazott segéd könyvtáros végzettséggel, magyar-népművelés, drámapedagógus diplomával rendelkező és gyermek színjátszó-rendező végzettségű, újságírói kurzust végzett, szakvizsgázott közművelődési *szakember*. A közösségi szintér kihasználtsága az elmúlt évek munkájának köszönhetően a feladatokat is megnövelte olyannyira, hogy mára már a heti negyven óras munkaidőbe nem fér bele. jelenleg, 2019. május 31-ig 635 túlóra halmozódott fel a vezetett munkanapló alapján.

Az intézmény könyvtárosi munkáját az elmúlt évekhez hasonlóan segítette 2019. május végéig segítő munkatárs, aki 2017. májusától Bíró Ferencné volt, (a főmunkatárs rövidebb szabadsága, betegsége esetén helyettesítő feladatok is), de ez a jelképes összeg és esetlegességek miatt nem volt és lehet valódi megoldás.

Külön említést érdemel a társadalmi munka terén a már harmadik éve működő Ráérek klub, aminek tagjaira minden esetben és majd mindenben támaszkodhat az intézmény vezetője. Munkájuk példa értékű, valóban a kerti munkákon, vasalás, takarítás és sütemények készítése az egyes rendezvényekre, Pilvax kávéház, reformkori ebéd, augusztus 20. kenyérsütés, Élelmiszer Bank adományok osztása, ruhaosztás szerepel segítő listájukon. Heti rendszerességgel érkeznek a Házba és próbálják enyhíteni a sok feladattal küzdő munkatárs munkáját.

A kötelező feladatellátás feltételei új székek vásárlásával, adományból érkezett konyhabútorral javultak és lakossági összefogásnak köszönhetően hamarosan a kerti környezet is szépülni fog. Továbbra is problémás a fűtési rendszer a téli hónapokban

maximális fűtés mellett is hideg, szinte munkavégzésre alkalmatlan a könyvtár légtere. A számtalan program párhuzamossága miatt ma már heti rendszerességgel a könyvtár is „kiadásra” kerül, ami a munkatárs „küszöbre szorulását” jelenti, külön iroda hiányában. Mára már faház se tudja az adománygyűjtés átvállalása és a könyvtári állomány egyre nagyobb részének tárolása miatt az eszközök, kellékek, dekorációs anyagok stb. raktározásának szerepét ellátni.

Mindezek ellenére a Ház maximális kihasználtsággal működik, mint azt a havonta kért és elkészített esemény naptárak és az alábbi összefoglaló felsorolás is mutatja.

Közösségi Házban zajló rendszeres programok:

- Női nyugdíjas klub (minden hónap első kedd)
- Férfi nyugdíjas klub (minden hónap első szerda)
- Jóga (minden hétfőn)
- Jóga (minden csütörtökön)
- pilates (minden kedden)
- Okos nők klubja (minden hónap második szombatján – májusig)
- Ráérek klub (minden csütörtökön)
- örömtánc (senior tánc) – (minden csütörtökön szeptembertől áprilisig)
- gyógytorna (minden szerdán)
- kiállítások (havonta)
- művészetpedagógiai órák (havonta 2-3 alkalommal)
- Baba-mama klub (minden kedden)
- angol nyelvtanfolyam (heti négy majd két alkalommal)

- 2018. júniustól 2019. márciusig számítógépes oktatás (három, majd egy csoport, heti hat, egy alkalom)
- Én kosaram- kosárosztás szombaton 9-10 óráig
- Testületi ülés (havonta egy alkalom)
- Barangolók (havonta egy alkalommal)
- Szódligetiek Baráti Köre (havi egy alkalom- szeptembertől-áprilisig)
- ruhaosztások (minimum 3 alkalommal) megszűnt vöröskereszt feladatát átvállalva
- Túrázók, CISZE (évi 3-4 alkalom)
- Váci Vöröskereszt véradás (évente 4 alkalom)
- apró cikkek árusítása (csak az udvaron- évente 4-5 alkalommal)
- egészségügyi vizsgálatok, mérések (évente 2-3 alkalommal)
- értekezletek, megbeszélések, tréningek (évi 3-4 alkalom)
- tanfolyamok (rajz, tanulásmódszertan, kézműves- évi 5-6 alkalom)
- ünnepekhez kapcsolódó foglalkozások (évi 4-5 alkalom)
- táncpróbák, eseti bérlések (évi 10-12 alkalommal)
- könyvtári szolgáltatás (heti három napos hivatalos nyitva tartással + havi egy szombat az előírásoknak megfelelően)

A Közösségi Ház továbbra is szűkös keretek között, minden lehetőséget mérlegelve és kihasználva igyekszik a fentebb felsorolt programokkal járó igényeket kielégíteni. Az egymást követő foglalkozások és igények folyamatos jelenlétet követelnek a ház munkatársától, hogy mindenki takarított, igényeinek megfelelően előkészített termet, eszközöket kapjon ennek eredménye a többször 12, mint 8 órás munkanap. A munkatárs egyedülléte miatt sem csúsztatni sem pedig szabadságát kivenni nem tudja. 2018. nyarán ennek enyhítéseként történt egy egy hónapos szabadságolás, amiről feladatellátás miatt visszahívás történt...

Szakmai munka:

2017-2018. kiemelt szakmai feladatoként **a civil szervezetek erősítését és egymással való közös munka kialakítását** tűzte ki magának a Közösségi Ház, amit elmúlt évben is folytatott és erősített. A községben jelentős számú, de érezhetően izoláltan működő civil szervezet volt. Az immár két éve rendszeresen szervezett vezetői találkozások meghozták gyümölcsüket, ma már több rendezvényre közösen jelentkeznek a csapatok, elindult a munkamegosztás az egymás munkája utáni érdeklődés, programjaikon való részvétel. A második sikeres civil bál mutatta, hogy van összefogás és közös akarat a civil csoportok között, de ez még továbbra is koordinálást igényel és szakmai vezetést, irányítást észrevétlenül, hátulról.

Kommunikációjukat segítő, létre jött civil facebook oldal, ami reményeink szerint egyre jobban ellátja majd a tájékoztatás, napra készség feladatát. Továbbra is terv maradt egy közös hirdető tábla kihelyezése is, illetve egy hírlevél létrehozása. Öröndetes, hogy a főleg nyugdíjas korosztály mellett egyre aktívabbak a fiatalok rétegéből a kisgyerekes anyukák s apukák (könyvtári beiratkozások, baba-mama klub, előadások, foglalkozások), illetve újra ki kell emelnem a Ráérek klub létét, ahova friss nyugdíjas, fiatalos hölgyek gyülekeznek, folyamatosan bővülő, nyitott társaságként működve.

A Közösségi Ház fontosnak tartja továbbra is, hogy a **mindenkori igényeket elégítse** ki, így láthatóan egyre nagyobb teret kell(ene) adni a mozgásos foglalkozásoknak- torna, jóga, pilates stb.

Egyre nagyobb az igény a tanfolyamok iránt (egész életen át tartó tanulás) legyen az nyelv, számítógép vagy kreatív foglalkozás, aminek köszönhetően volt olyan időszak, hogy öt tanfolyam zajlott egyszerre a házban.

Hosszú évek munkájának gyümölcse, hogy ma már elmondható felneveltünk egy kiállítást látogató és értő nemzedéket az iskola rajztanárával való jó kapcsolat eredményeként a rendszeresen tárlatokat látogató gyerekek ma már tudnak „viselkedni” és az alkotásokról véleményt formálni. A sokszor megkérdőjelezett kiállítások kapcsán említést érdemlő , hogy az idei évben **kiállító helyünk „jutalom” lett egy Kossuth-díjas művészeket felvonultató országos miniatűr kiállításon.** A „jó hely” híre idén három osztálykirándulást is ide csalogatott.

A község **könyvtára** továbbra is tartja a „kicsi a bors, de erős „jellegét. Állományunk, ha nem is napra kész, a KSZR rendszer bizony éves lemaradással szolgáltatja a könyvet, de a könyvtárközi kölcsönzés lehetőségével egyre többen élnek és ez a lehetőség valóban jól működik is. Sajnos a szűk tér és lehetőségek ma már nem csak a szakmai követelményeknek, előírásoknak nem felelnek meg, de ma már éreztetik hatásukat a látogatók számának stagnálásában is. Statisztikailag tartjuk az új beiratkozók számát (2017-ben 15 fő, 2018-ban 19 fő, 2019. júniusig 8 fő), de a

látogatottságért külön ötletelni kell, hogy kompenzáljuk a szűk teret, lehetőségeket. Népszerű továbbra is a régi, szükségtelen könyvek behozatala, ami a könyvtár részére részben állománygyarapítási lehetőség, de főleg a lakosság részéről igényelt és kedvelt szolgáltatás. Az idén kerti bútort tudtunk vásárolni az adománykönyvekért kapott felajánlásoknak köszönhetően.

Folyamatban van és terveink szerint ősztől indulna a számítógép használati lehetőség, ami nem elsősorban a hozzáférést, sokkal inkább a jelen lévő szakembert jelentené, akihez bárki heti egy alkalommal meghatározott fix időben felhasználói kérdésekkel, segítségért fordulhat és a rendelkezésre álló gépeken tanulhat, gyakorolhat is vele.

A felsoroltak mellett a feladatok között szerepel továbbra is a **nagy rendezvények** koordinálása, szervezése, ünnepségek szervezése, bonyolítása, illetve mint az a munkakör meghatározásánál is olvasható volt a Hírforrás főszerkesztői feladatainak ellátása.

Külön említést érdemlő a sikeres Liget feszt, idősek napja mellett az idei reformkori ebéd és Pilvax kávéház illetve az augusztus huszadikán rendhagyó módon „falu asztalával” való ünneplés. Sződliget, mint fiatal település nem rendelkezett hagyományokkal, mára már elmondható, hogy a Pilvax kávéház, remélhetőleg a „falu asztala” és a idei Radnóti emlékszobor és köré rendezett rendezvény hagyományteremtővé vált, válik.

A **Hírforrás**, mint az önkormányzat hivatalos lapja igyekezett és igyekszik az eredmények és hasznos információk mellett a fentiekben taglalt eseményekről hírt adni. Ennek szerkesztői feladatát is a Ház munkatársa látja el, ami a cikkek begyűjtését, rendszerezését, intézmények, szervezetek megszólítását, interjúk készítését, eseményekről való híradást, segítő munkatárssal és polgármester úrral való konzultálást, közös munkát, hirdetések szervezését, koordinálását az üresen maradt helyek kitöltését és a tördelővel való munkálatokat jelenti az arculattervezés mellett. Ennek a munkának is tetemes munkaórája van, kampányszerűen figyelmen kívül hagyva a hivatalos munkaidőt több esetben hétvégi időt is kívánva.

Végezetül engedjék meg, hogy megköszönjem a tavalyi évben kapott munkaruha és szemüveg hozzájárulást, amit sajnálatos módon az idei évre már nem kaptam meg. Nem történt változás a túlórák és takarítás megoldásában sem, ahogy azt már a fentiekben is jeleztem.

Történt viszont egy elismerése a munkámnak a Pest Megyei Népművelők Szövetsége részéről, ezüst jubileumi gyűrűvel jutalmazták több mint tíz éves szakmában (jelen esetben Sződligeten) eltöltött időmet. Megtiszteltetés a miniszteri kitüntetésre való felterjesztésem is, amit ezúton is köszönök.

készítette: Tóthné Kovács Krisztina
szakmai munkatárs

Sződliget 2019. június 04.

